

Frp og NTP

Tone Merete Sønsterud
Storingsrepresentant for Hedmark Ap

At Frp og Tor A Johnsen mener at A-forslaget til ny Nasjonal Transportplan (NTP) er en stor skuffelse, er ingen overraskelse.

Uansett hvor bra den hadde vært så ville svaret fra Frp vært det samme. Men når han skriver at det for Hedmark er en tragedie, og begrunner det med at

Regjeringen ikke planlegger å bygge en eneste meter på E16 i første periode, så er det helt tydelig at han ikke engang kan ha lest det han er så skuffet over.

Fakta: Herbergåsen-Nybak ligger inne i første periode og Nybakk-Slommarka i andre. Det betyr, kontinuerlig utbygging hvis alt går etter planen.

Frp sin førstekandidat for Hedmark Frp har tydeligvis fulgt dårlig med i timen når han er uenig i at satsingen på 508 mrd. er historisk og at Regjeringen

ikke holder det de lover.

Vi har overoppyfyt lovnadene både i forrige og inneværende NTP (i motsetning til Bondevik II-regjeringen, hvor Frp hadde innflytelse på budsjettet) og det har aldri vært bygget så mye vei og bane i landet som nå.

I tillegg lager han en slags merkelig utregning og hevder at vi nå bare bruker en prosent av statsbudsjettet på samferdsel.

Fint om vi kunne få det regnestykket.

ILLUSTRASJONSFOTO

Full IC-utbygging

Regiondirektører NHO

Espen N. Evensen, Østfold
Christil Kvam, Innlandet
Kristin Saga, Vestfold
Nikolav Boye, Telemark

Regjeringens forslag til Nasjonal transportplan legger opp til dobbeltspor mellom Tønsberg, Hamar og Seut utenfor Fredrikstad i 2024. I et innlegg i flere av landets aviser i slutten av april fremhever statsrådene Marit Arnstad og Bård Vegar Solhjell at det vil bety helt nye muligheter for pendling inn til Oslo. Det er helt riktig, og det er derfor en begrenset utbygging av IC-triangelen er feil løsning. De store, og påkrevde samferdselsløsningene på Østlandet må ikke bare løse, men også avlaste transportforordningene i Oslo. Da kan ikke Hamar, Tønsberg og et nedlagt stoppested utenfor Fredrikstad sette seg som endepunkt for InterCity med dobbeltspor.

Et andre IC-triangel bidrar ikke til nødvendig regional utvikling på Østlandet, men vil derimot forsterke inpend-

lingen til Oslo. De store befolkningskon-sentrasjonene i Hedmark/Opland, Vestfold/Telemark og Østfold gis ikke

muligheter til å avlaste Oslo som gode lokaliseringssalternativ. Det regionale transportbehovet blir ikke mørt med gode, kollektive løsninger som jernbane.

Regjeringens forslag har ingen forpliktende fremdrift for utbyggingen.

Regjeringens «ambisjon» om full utbygging til Lillehammer, Skien og Halden i 2030 gir ikke tilstrekkelig sikkerhet til at man kan forvente at noen vil sette pengene sine i eiendomsutvikling. Dette stanser utviklingen i de berørte byene. Kollektivknutepunkt med overgang fra bane til buss vil bli lagt på is.

Eiendom som ligger i tilknytning til forventet trase vil forvritte fordi man ikke tør bruke penger på vedlikehold og modernisering. Sentrum i byene blir liggende brakk i påvente av løsninger som ikke kommer.

Konsekvensene av et for lite forpliktende gjennomføringsnivå for InterCity-triangelen står i sterk kontrast til intensjonen om å skape miljøriktige transport-

tiltak.

NHO har påpekt behovet for en samlet utbygging av hele IC-triangelen gjennom et statlig utbyggingselskap. Da kan hele IC-triangelen kan bygges ut i løpet av 10-13 år, slik også jernbaneverket antyder. Samtidig vil utbyggingen ha fleksibilitet nok i seg til at man kan tilpasse fremdrift til andre tiltak i de berørte sentrumsområdene. Regjeringens mål er at veksten i persontrafikken i byområdene skal tas med kollektivtrafikk, sykkel og gange. Arnstad og Solhjell konkluderer med at det er opp til lokale myndigheter å gripe muligheten.

Ved å velge et lavere nivå på IC-utbyggingen fratras de store befolkningskon-tentrasjonene på Østlandet denne muligheten. I stedet kastes flere av landet største byer og fylker ut i nye kamper der startlige etater skal tekkes for å få til gode sentrumsnære samferdselsløsninger. Jernbanen er en integrert del av moderne bysamfunn som disse byene er - og bør gis forutsetninger for å være også i fremtiden.

Flere helsesøstre, mindre barnevern, mindre reparering.

Språkåret - Gamle kjenninger

Jens Haugan
Hamar

Du truede kanskje eg skulle skrive om nokre personar eller menneske eg kjenner, men det skal eg ikkje. Eg skal ikkje skrive om personar eller

menneske - i alle fall ikkje direkte. Eg skal derimot skrive om ord som kan stå i staden for

andre ord, det vil seie ein type synonym eller erstatningssord. Synonym er ord med same

eller nesten same tyding som eit anna ord, t.d. kan «person» og «menneske» tyde meir eller mindre det same i nokre samanhengar. Dei gamle vikingane hadde ein type

poetiske synonym som dei kalla for «kjenningar» (kenningar) eller «heiti». I begge desse orda kjemmer vi igjen grunntydinga som har med å kjenne og å hette å gjøre. Det dreier seg

Dette truer lavterskeltilbudet til ungdom som sliter med smerter, angst eller overgrep i hjemmet.

Stein Frøyvang
SE INNLEGG PÅ DENNE DOBBELTSIDEN

altså om ord som vi bruker for å kjenne igjen nokon eller noko, utan å bruke det eigentlege namnet.

Som regel er vanlege synonym relativt lett å skjønne eller forstå. No brukte eg «skjønne» og «forstå» med same tyding. Ein annan type erstatningssord er metaforar. Dei kan vere vanskelegare å forstå sidan dei gjerne har ei overført eller billeteg tyding. Nynorskordboka nemner t.d. «spegel» i staden for «vassflaten». Dersom ein kjemmer til tingen eller omgrepet «spegel», kan ein godt førestille seg korleis ei vassflate kan sjå ut. Ein får altså litt ekstra assosiasjonar ved å bruke metaforar.

Når ein lærer eit framandt språk, kan det ofte vere litt vanskeleg å lære seg slike faste uttrykk som metaforar kan vere, sidan dei i stor grad er kulturelt forankra. Dei gamle norrøne diktarane, skaldane, var meistarar i å lage og bruke metaforar, som dei altså kalla «kjenningar» eller «heiti». Det kan derfor vere svært vanskeleg å lese og tolke dikt frå den tidlege mellomalderen.

Guden Odin blei til dømes òg kalla Allfader (noko som kan samanliknast med forholdet mellom Gud og Den almektige). Men Odin hette òg Ygg (den forferdelege), Gagnråd (han som rår for siger), Herjan (hærgjanden), Hå (den høge), Jamhá (den jamhøge), Tredje (som ein kjemmer igjen frå treininga), Níkar, Níkad, Bálvæg, Bálvæg, Bolvæg, Sigfader, Gaut, Roparty, Valfader m.m. Dette kan ein t.d. lese meir om i P. A. Munchs *Norrøne gude- og heltesagn*. I mange tilfelle må ein vere svært godt opplesen i norrøn mytologi for å skjønne korfor skalden valde å bruke det eine eller det andre uttrykket.

Når eit tre blir kalla for «Odins galge», må ein kjenne til Håvamål der det blir forfalt at Odin hang i eit tre då han lærte seg runer. Det fannst òg ein stakk der ein ofra menn til Odin ved å henge dei i ein galge. Ordet «havhest» for «skip» er då lettare å skjønne, mens «kampens eld» for «sverd» og «spyd det sitt høgsete» for handa som held spydet, nok berre kan tolkast i ein bestemt samanheng. Ordet «gangar» for «hest» kan ein kanskje framleis høyre i dag i eit or og anna dikt.

Så neste gong du snublar over eit merkeleg uttrykk i ein tekst, kjemmer du kanskje lusa på gangen.

Undersøkelsen Sykepleien gjennomførte, avdekket videre dette som helsesøstre i kommunene må si nei til:

- tredjeklassesamtalen der seksuelt misbruk kan forebygges/avdekke

- avdekke og følge opp dårlig ernæring hos nyfødte

- følge opp barn med risiko for sykelig fedme

- fødselsamtale med mødre med rus- eller psykiske problemer

- samtaler med nyinnflyttede barn

Helseministeren tar nå et prisverdig grep, der det

ekstremt viktige lokale folkehelsearbeidet får et

velfortjent dytt og et nødvend-

dig tilskudd: over 100 millioner kroner vil nå tilflyte grasrotarbeidet i skolehelsetjenesten, helsestasjonene og tiltak for å få barn og unge mer aktive.

Både samhandlingsreformen og andre retningsreformer dreier seg egentlig om tidlig

innsats og forebygging: det er så utrolig mye billigere og

bedre for alle hvis vi ser et lite barn som sliter, ta tak i proble-

met der og da, og bygge sterke og friske barn istedenfor å forsøke å reparere syke voksne.